

WYDZIAŁ KULTURY I OŚWIATY
Solidarność

BIULETYN INFORMACYJNY NR

51/103

1981 3 R.

W konflikcie między władzą a ludem
 - rację ma zawsze lud.

 - Jan Paweł II

Ze względu na zachodzące w kraju i w naszym ruchu zmiany, przygotowano projekt reformy celów i zadań Związku, który przedstawiamy naszym Czytelnikom.

DEKLARACJA
 PROGRAMOWA

13 grudnia 1981 r. ruch związkowy Solidarność, jednoczący szerokie rzesze Polaków został rozbity. Wykraczał on już wtedy w swoim działaniu poza ramy związku zawodowego. My, jego kontynuatorzy, pragniemy rozszerzenia jego formuły i formy działalności oraz proponujemy porozumienie narodowe poza tymi, którzy szermują tym hasłem, a którym idea ta jest w rzeczywistości obca.

Zwracamy się do wszystkich tych, którym na sercu leży dobro Ojczyzny o rozwinięcie idei Solidarności zaakceptowanej przez społeczeństwo. Sytuacja, w jakiej znaleźliśmy się dzisiaj zmusza do poszerzenia programu oraz wytyczenia zmodyfikowanych celów i wprowadzenia nowych zadań programowych, co stanowi treść niniejszej deklaracji.

Jak wykazała praktyka, administracyjne rozwiązanie przez władze Solidarności jako związku zawodowego, nie jest końcem jej istnienia. Dzięki ona nadal jako ruch społeczny ze zorganizowanymi ośrodkami konspiracyjnymi, stanowiącymi ogniska oporu społecznego, przeciwko niekorzystnym dla większości społeczeństwa wynaturzeniom systemu polityczno-ekonomicznego w Polsce.

Cd. na str. 2

Juliusz Słowacki

A jednak ja nie wątpię - bo się pora zbliża

A jednak ja nie wątpię - bo się pora zbliża,

Ze się to wielkie światło na niebie zapali,
 I Polski Ty, o Boże nie odepniesz z krzyża,
 Aż będziesz wiedział, że się jako trup nie zawali.

Dzięki Ci więc, o Boże - że już byłeś blisko,

A jeszczej twojej złotej, nie odsłonił
 twarzą,
 Aleś nas, syny twoje, dał na pośmiewisko,
 Byśmy rośli jak kłosa, pod deszczem potwarzy.

Dnia 22 stycznia 1863 r. wybuchło Powstanie Styczniowe. Rozpoczęła się zażarta walka o niepodległość na terenie Królestwa Polskiego i Litwy. Decyzje o rozpoczęciu przyspieszyła branka młodych Polaków do wojska rosyjskiego. Wciągnięciu całego Powstania stoczono ponad 1200 potyczek. W październiku, gdy wobec przygniatającej liczby wojsk rosyjskich sytuacja Polaków stała się tragiczna, władzę dyktatorską objął R. Traugutt. Wykazał on niezłomność i odwagę walcząc do końca. W sierpniu 1864 r. władze carskie straciły go na stokach Cytadeli. Pod koniec tego roku Powstanie upadło. Pomimo strasznych represji, jakie stosował car po Powstaniu raz jeszcze dowiedli Polacy swego pragnienia wolności, torując przyszłym pokoleniom drogę do Niepodległej Ojczyzny.

Niech Umiłowanie Ojczyzny przez naszych Dziadów będzie dla nas wzorem, godnym pamięci i naśladowania.

 "Jeżeli z wiernych trzech tylko zostanie
 Tylko trzech napełnionych dawnym ideałem,
 To Polska z tych trzech wyjdzie, oblecze
 się ciałem

I będzie !

Kornel Ujejski, fragment wiersza
 poświęconego pamięci
 R. Traugutta

DEKLARACJA PROGRAMOWA - cd.

NADRZĘDNYM CELEM RUCHU JEST OSIĄGNIĘCIE PODMIOTOWOŚCI społeczeństwa polskiego oraz doprowadzenie do sytuacji, w której będzie ono mogło zaspokajać swoje potrzeby i która zapewni mu pożądaną rozwój. Dlatego też dążymy do:

1. Demokratyzacji i pluralizmu w sferze życia politycznego i społecznego
/ w tym do demokratycznych wyborów, samorządności terytorialnej i pluralizmu niezależnych związków zawodowych/.
2. Suwerenności i partnerskiego rozwoju stosunków Polski ze wszystkimi państwami na arenie międzynarodowej. S. rta nr. 60
3. Reformy systemu ekonomicznego w kierunku poszerzenia i rozwoju wielosektorowego modelu własnościowego, oparcia działalności gospodarczej na rachunku ekonomicznym i autentycznej samorządności oraz zniesienia prymatu ideologii nad ekonomiką.
4. Realizacji efektywnego ekonomicznie programu rozwoju rolnictwa i zaopatrzenia społeczeństwa w żywność, ukierunkowanego na samowystarczalność żywnościową kraju poprzez wzrost potencjału produkcyjnego i umożliwienie operatywności ekonomicznej sektora prywatnego, zwiększenia nakładów na rozwój infrastruktury wsi i związanych z rolnictwem gałęzi przemysłu, wytworzenie właściwych relacji cen produktów rolnych w stosunku do innych artykułów oraz wprowadzenie kontroli eksportu artykułów żywnościowych, zabezpieczającej priorytet w zaopatrzeniu rynku wewnętrznego.
5. Zmiany systemu prawnego w kierunku anulowania ustaw i przepisów umożliwiających represjonowanie opozycji i utrzymanie przywilejów grup rządzących oraz w kierunku doprowadzenia do rządów prawa, zagwarantowania i przestrzegania równości wobec prawa, swobody wyrażania przekonań i poglądów oraz nieskrępowanego dostępu do pełnej rzetelnej informacji.
6. Rozwoju nauki, oświaty i kultury /jako podstawowych czynników gwarantujących rozwój społeczeństwa i postęp ekonomiczny/, przebiegającego w duchu tolerancji, w oparciu o wielokierunkowe tradycje polskiej myśli twórczej.
7. Stworzenia systemu kontroli społecznej umożliwiającego eliminację niekorzystnych dla społeczeństwa zjawisk oraz ingerencję w rozwiązywanie żywotnych dla niego problemów /oświata, gospodarka zasobami, ochrona zdrowia, ochrona środowiska itd./.

NASZYM OBECNYM ZADANIEM, przybliżającym realizację wytyczonego, dalekosiężnego i wieloletniego programu będzie organizacja silnego ruchu opozycyjnego, sprawnie działającego, posiadającego wyodrębnione ośrodki decyzyjne, mającego oparcie w szerokiej bazie społecznej, dysponującego środkami komunikacyjnymi i bazą finansową.

NAJPILNIEJSZE DZIAŁANIA opozycyjnego ruchu społecznego Solidarność koncentrować się będą na.

- podnoszeniu świadomości społecznej poprzez działalność oświatową i wydawniczą, modyfikowaną w trakcie realizacji wytyczonych celów,
- rozpowszechniania społecznie korzystnego systemu etycznego,
- tworzeniu ośrodków myśli twórczej /politycznej, ekonomicznej, naukowej, artystycznej, społecznej/,
- bojkotowaniu fasadowych instytucji i organizacji tworzonych przez obecne władze oraz szkodliwych społecznie zarządzeń władz,
- gromadzeniu materialnych zasobów stanowiących bazę ruchu,
- opracowywaniu nowych form walki o prawa jednostki i narodu,
- stworzeniu takich form działalności społecznej, aby członkowie ruchu mogli zaspokajać swoje potrzeby i aspiracje,
- popieraniu społecznie korzystnych programów i ugrupowań politycznych.

DEKLARACJA PROGRAMOWA cd.

Szczególna uwaga zwrócona zostanie na stworzenie systemu pomocy i samopomocy, gwarantującego ochronę jednostek przed wypaczeniami prawa, wzmagającego poczucia bezpieczeństwa członków ruchu oraz umożliwiającego pomoc materialną najbardziej potrzebującym.

Tymczasowa Komisja Regionalna

N S Z Z SOLIDARNOSC REGIONU BIAŁYSTOK

styczeń 1983

I I

WYTYCZNE FORM DZIAŁALNOŚCI GRUP SOLIDARNOSCIOWYCH W NAJBLIŻSZYM OKRESIE

Określone w deklaracji programowej cele i zadania ruchu wymagają w obecnych warunkach zmian dotychczasowych form działalności, ukierunkowanych na wzrost siły i znaczenia grup solidarnościowych.

Zamiast pokazowych akcji protestacyjnych narażających uczestników na represje, należy więc preferować działania ściśle konspiracyjne i realizowanie zadań przynoszących większe efekty. Są to:

1. Integracja członków ruchu oraz poprawa organizacji grup zakładowych i środowiskowych, przy czym powinna obowiązywać dobrowolność, ale także wzajemna odpowiedzialność i dyscyplina /włącznie z działalnością sądów koleżeńskich.
2. Samokształcenie i dyskusje w grupach oraz rozpowszechnianie wydawnictw i publikacji niezależnych.
3. Gromadzenie funduszy i innych dóbr materialnych dla celów społecznych oraz prowadzenie akcji zarobkowych powiększających drobne materialny ruchu.
4. Gromadzenie i przekazywanie informacji dotyczących wydarzeń w swoim zakładzie pracy i środowisku /sytuacji ekonomicznej, szykan i represji, przebiegu tworzenia nowych związków zawodowych, działalności osób zajmujących odpowiedzialne stanowiska, nowych zarządzeń władz, potrzeb członków ruchu, działalności kolaborantów i denosicieli itp.
5. Udzielanie pomocy materialnej lub innej osobom potrzebującym oraz tworzenie takich form działalności finansowej, które umożliwią korzystanie z udogodnień materialnych lub pożyczek członkom grup.
6. Propagowanie idei i zadań ruchu wśród osób niezrzeszonych.
7. Wychowywanie dzieci i młodzieży w duchu szczerego i otwartego stosunku do problemów społecznych oraz informowanie ich o faktach nie podawanych lub wypaczanych przez oficjalne środki przekazu.
8. Uczestniczenie w zorganizowanych działaniach na rzecz pomocy represjonowanym lub w zorganizowanej działalności grup zadaniowych ruchu.
9. Uczestniczenia w organizowanych lub popieranych przez Solidarność imprezach kulturalnych, oświatowych lub obchodach rocznicowych.
10. Przeprowadzanie akcji świadczących o obecności ruchu /ulotkowych, napisowych lub innych/ w sposób nie pozwalający na rozpoznanie lub wykrycie uczestników akcji i nie powodujących szykanowania osób postronnych.
11. Bójkotowanie nowych związków zawodowych, fikcyjnej samorządności pracowniczej, manipulowanych przez władzę, organizacji społecznych typu PRONów i OKONów oraz niekorzystnych dla potrzeb zarządzeń władz.
12. Tworzenie różnorodnych komisji społecznych rozwiązujących bieżące problemy grup i środowisk.
13. Opracowywanie nowych form działalności zmierzającej do wzrostu siły i znaczenia oraz poprawy sprawności działania ruchu.
14. Nie prowadzimy działalności agresywnej, nie stosujemy przemocy i nie niszczymy już wytworzonych dóbr materialnych.

SCHEMAT ZAKRESU DZIAŁAŃ RUCHU

Złożoność obecnej sytuacji w kraju i zróżnicowany profil społeczny członków ruchu powodują, że zakres działania ruchu obejmować będzie trzy następujące platformy:

1. Konspiracyjną, związaną z podziemnem jako ośrodkiem programowym i organizacyjnym, w dużej mierze wykorzystującym doświadczenia ruchu "Odnowy" i "Solidarności". Działalność konspiracyjna skupiać się winna wokół doskonalenia struktury konspiracyjnej grup, począwszy od szczebla zakładu, a skończywszy na koordynacji regionalnej i krajowej /przy czym organizacja ta winna przebiegać dwutorowo: terytorialnie i w grupach zadaniowych/. Ponadto działania konspiracyjne obejmowałyby: kroki prowadzące do stworzenia bazy materialnej ruchu, działalność oświatową, wydawniczą, informacyjną i propagandową, oraz inspirowanie grup oficjalnych, popieranie i organizowanie działalności półoficjalnej.
2. Półoficjalną, związaną ze stowarzyszeniami twórczymi, kulturalnymi i instytucjami usługowymi, skupiającą działania na rozpowszechnianiu ważnych dla społeczeństwa osiągnięć naukowych i kulturalnych /w tym na opracowanie przez poszczególne grupy szczegółowych koncepcji rozwiązania problemów nurtujących społeczeństwo/ oraz na organizowaniu działalności ekonomicznej pozwalającej na zwiększenie funduszy społecznych.
3. Oficjalną, związaną z Kościołem i innymi instytucjami oraz prowadzoną częściowo przez grupy konspiracyjne, obejmująca pomoc i samopomoc społeczną, rozpowszechnianie społecznie etycznych norm etycznych i konsolidację społeczeństwa na gruncie tych norm, oraz spontaniczne akcje społeczne organizowane w niewielkich grupach ludzi, a także oficjalnie zgłaszane protesty, pozwalające napiętnowanie wynaturzeń prawa, władzy i systemu ekonomicznego.

=====

Oczyrna żołnierzy - KTO JEST WŁ WRON - KOS nr 20/82?

Najbardziej wyróżniające się indywidualności to generałowie: Florian Siwicki i Czesław Piotrowski. Pozostali stanowią bierną masę czekającą na wskazówki szefa i rozwijającą jego myśli. Generał Siwicki jest mało znaną postacią w społeczeństwie i wśród niższych szczebli wojskowych. Przed objęciem stanowiska Szefa Sztabu Generalnego był dowódcą okręgu /armii/ i dowodził niechlubną wyprawą na Czechosłowację. Nie posiada żadnego dorobku w teorii wojskowości /i praktyki też/ i nie jest najlepszym mówcą. Mimo tego w kręgach wyższych dowódców cieszy się niekwestionowanym autorytetem - odpowiada za przygotowanie wojska i państwa do czasu "W". W pracy sumienny, odpowiedzialny, rzeczowy. Co myśli i czuje trudno odkryć, może śni mu się stanowisko Ministra Obrony Narodowej.

Generał Czesław Piotrowski pochodzi z Polesia. W wieku 19 lat miał do wyboru dwie partyzantki - AK i Armię Czerwoną. Wybrał tę drugą. Studia wyższe techniczne odbył w Akademii Wojennej im. Woroszyłowa. Doktorat z zakresu inżynierii wojskowej obronił na ASG. Posiada znaczny, jak na stosunki w wojsku dorobek wydawniczy. W wojskach inżynierskich przeszedł wszystkie szczeble dowodzenia. Większą uwagę /bardzo pozytywną/ swych przełożonych zwrócił jako Szef Wojsk Inżynierskich. W pracy bardzo stanowczy, wymagający, odważny w podejmowaniu trudnych decyzji. Nie znosi sprzeciwu podwładnych, wśród równych i wyższych stopniem - konfliktowy. Od dawna jawnie skłócony z gen. Molczykiem w zakresie koncepcji wojowania. W życiu prywatnym zaprzyjaźniony z gen. Kuropieską, kiedyś również z byłym ministrem Żeglugi i Gospodarki Morskiej - Szopą /ten ostatni odwołany z RWPG, teraz robi przymiarki do kolejnych wyższych stanowisk/. Generał Piotrowski w służbie bardzo ambitny, dążący do jednoosobowego kierownictwa, w wojsku na swych zastępców dobierał sobie ludzi bardzo przeciętnych i mało efektywnych. Nie można wykluczyć, że stanowisko Ministra Górnictwa i Energetyki może mu nie wystarczyć - będzie się starał i stara o stanowisko minimum wicepremiera. W kręgu WRON uchodzi za jedynego, który na stanowisku cywilnym się sprawdza.

Generał Eugeniusz Molezyk jest spokrewniony przez żonę z najwyższymi kręgami wojskowymi Moskwy. Na czas wojny przewidywany jest jako Dowódca Frontu. Dość ograniczony, nałostkowy, jego sztab /Inspektorat Szkolenia/ stanowi zespół o najniższym poziomie kadry ze wszystkich Instytucji Centralnych WON, zwany w kręgach wtajemniczonych "Olmogrodem". Z uwagi na swą pozycję w wojsku odgrywa kluczową rolę i cieszy się w Moskwie największym zaufaniem. Bez względu na wróg Polskiej Koncencji Obronnej opracowanej przez swego poprzednika na tym stanowisku gen. Zygmunta Duszyńskiego. W wielu sprawach współpracuje bezpośrednio z Kulikowem. Liczy się z nim bardzo Jaruzelski.

Gen. W. Jaruzelski - pedantyczny zwolennik i autor niezwykłych regulaminów i ceremoniałów wojskowych. Zewnętrznie i wewnętrznie od pierwszych dni służby w wojsku przesadnie zdyscyplinowany /być może dlatego kolejne ekipy rządzące pozostawiały go na stanowisku/.

Zawsze fatalny wobec każdej władzy, wymagający od siebie i innych. Bardzo pracowity. W pracy kieruje się schematyczną formą wysłania wojskowego /zamiaru, decyzja, rozkaz/. Pilnie przestrzega zasady kontrolowania i rozliczania za uchybienia swych decyzji. Rządzący władzy /cechę tę ujawniono w nim jeszcze gdy był młodym oficerem i z latami nigdy w nim nie wygasła/. Mimo pracowitości i stosunkowo wysokiej wiedzy wojskowej nigdy niczego nie wydał drukiem. Należy się liczyć, że na zajmowanych wysokich stanowiskach zechce utrzymać się za wszelką cenę. /o dymisji nie ma mowy/. Na niesłychanie wygórowane mniemanie o sobie i otacza się kręgiem ludzi mu schlebających. Jest więc jak pewne, że popełni rażące błędy i będąc może krytycznym nie zdobędzie się na ich korygowanie.

WATLEENROD

W areszcie śledczym w Białymstoku zginął śmiercią tragiczną członek naszego Związku

Z B I G N I E W S I M O N I U K
let. 35, skazany na karę 2 lat więzienia.
Rodzinie, przyjaciołom i znajomy
składamy wyrazy współczucia

WIADOMOŚCI Z REGIONU:

Białystok dn. 13.I.1983 r. - z aresztu śledczego zwolniono grupę studentów, pracowników uczelni białostockich, przetrzymywanych tam bez wyroku sądowego od stycznia i kwietnia ubiegłego roku. Zwolnieni oskarżeni o druk, kolportaż i kontynuowanie działalności związkowej w stanie wojennym, będą odpowiadać z wolnej stopy. W więzieniu pozostają nadal dwaj studenci: Ciszewski i Gontar.

NOWE ZWIĄZKI

Na białostockich uczelniach przy powstawaniu nowych związków zawodowych, tróku nie ma. Na Politechnice Białostockiej chętnych było 5 osób, w Akademii Medycznej po kilku rozpaczliwych próbach grupa inicjatywna nie zebrała się wcale. Filia UW - tu zainteresowanie "związkami zawodowymi - "jaruzelkami" przejawiało również nie wiele osób.

"SPOMASZ"

W nowych związkach nadal 20 osób na 500 zatrudnionych.

"FASTY"

Na ok. 4 900 osób zatrudnionych w zakładzie do nowych związków należy ok. 120. Związki te nie prowadzą praktycznie żadnej działalności i nie są widoczne w zakładzie /dowcipnie twierdzą, że nowe związki działają w podziemiu/. Dyrekcja nie jest nimi zbyt zainteresowana /bo chyba nikt nie kazał/, robotnicy również.

wielu pracowników "Fast" uważa, że zablokowane obecnie pieniądze związków działających przed stanem wojennym powinny zostać przekazane na fundusz socjalny /są to praktycznie pieniądze całej załogi i powinny zostać przekazane na zakład, a nie na jej garstce/.

Samorząd wybrany na wiosnę 1981 r. i odwołany w lecie 1982 r. również nie prowadzi działalności. Dotychczas odbyło się kilka zebrań rady pracowniczej, na których zagubieni jej członkowie zastanawiali się, co wogóle robić.

Na skutek niejasności prawnych - takich jak nie zatwierdzony przez załogę statut i duża liczebność rady pracowniczej /70 osób/ oraz nie wybranie delegatów wszelkie działania samorządu są dziś bardzo utrudnione. Prawdopodobnie odbędą się nowe wybory, którymi pracownicy nie są zainteresowani. Można przypuszczać, że niedługo nastąpi upadek samorządu, nie decydującego o niczym.

=====

SAMOPOMOC I BUDOWA WIĘZI SPOŁECZNYCH - ciąg dalszy publikacji zamieszczonej w piśmie "Kret" nr 4 wydawanej w obozie w Uhercach.

IV. WIĘZI W ZAKŁADZIE PRACY

24. Alienacja pracy, wadliwy system ekonomiczny, podziały kastowe, środowiskowe i polityczne oraz zachwianie etyki pracy powodują, że więzi społeczne w zakładzie pracy są chore.

25. Więzi łączące ludzi we wspólnej pracy nie mogą powstawać na zdrowych zasadach ponieważ do ekonomicznego wyzysku, znanego z XIX-wiecznego kapitalizmu komunizm dodał nowe formy... Marnowanie pracy ludzkiej i ideologiczne kłamstwo społecznej własności środków produkcji, niesprawiedliwy system wynagradzania i brak wpływu załogi na efekty produkcji oraz dystrybucja powodują wyobcowanie, frustrację i konflikty. Najtrudniejsza do zniesienia jest świadomość, że solidna praca zamiast pomnażać dobrobyt społeczeństwa marnuje się lub obraca przeciwko niemu budując potęgę państwa i partii, która posiada własne cele, często nie zgodne, a nawet sprzeczne z narodowymi.

26. Pracownicy podzieleni są na odrębne kasty /administrację, dozór, pracowników produkcyjnych/, które łączą stosunki towarzyskie według szczebla zależności służbowej... Ogromna liczba dyspozycyjnych pracowników zwierzchnich związanych z władzą /co trzeci mężczyzna w wieku 30-40 lat/ zajmuje kierownicze stanowisko/ nadzoruje wykonywanie planu, zmuszając do pracy w warunkach zagrożenia zdrowia lub życia, ponieważ realizacja zadań produkcyjnych na ogół jest niemożliwa bez omijania przepisów BHP albo nadmiernego wysiłku. Ten feudalny model stosunków międzyludzkich zmieniała w pewnym stopniu Solidarność przekłamując we wspólnym działaniu bariery psychologiczne.

27. Przemieszczenia ludności, związane z koncentracją przemysłu dokonywały podziały na miejscowych, dojeżdżających i mieszkańców hotelów robotniczych, a częsta rotacja budzi nieufność i utrudnia nawiązywanie kontaktów. Załogi, poza tym rozbite są politycznie na uprzywilejowanych oraz pozostałych - traktowanych podejrzliwie lub wrogo, w zależności od stopnia podporządkowania i lojalności. Zjawisko to pogłębiła rozpasana niesprawiedliwość stanu wojennego...

Odn. w następnych numerach

=====

Informujemy naszych Czytelników, że wiadomości o składkach na działalność związkową ukazywać się będą w co drugim numerze Biuletynu

24. Alienacja pracy, wadliwy system ekonomiczny, podziały kastowe, środowiskowe i polityczne oraz zachwianie etyki pracy powodują, że więzi społeczne w zakładzie pracy są chore.

25. Więzi łączące ludzi we wspólnej pracy nie mogą powstawać na zdrowych zasadach ponieważ do ekonomicznego wyzysku, znanego z XIX-wiecznego kapitalizmu komunizm dodał nowe formy... Marnowanie pracy ludzkiej i ideologiczne kłamstwo społecznej własności środków produkcji, niesprawiedliwy system wynagradzania i brak wpływu załogi na efekty produkcji oraz dystrybucja powodują wyobcowanie, frustrację i konflikty. Najtrudniejsza do zniesienia jest świadomość, że solidna praca zamiast pomnażać dobrobyt społeczeństwa marnuje się lub obraca przeciwko niemu budując potęgę państwa i partii, która posiada własne cele, często nie zgodne, a nawet sprzeczne z narodowymi.

26. Pracownicy podzieleni są na odrębne kasty /administrację, dozór, pracowników produkcyjnych/, które łączą stosunki towarzyskie według szczebla zależności służbowej... Ogromna liczba dyspozycyjnych pracowników zwierzchnich związanych z władzą /co trzeci mężczyzna w wieku 30-40 lat/ zajmuje kierownicze stanowisko/ nadzoruje wykonywanie planu, zmuszając do pracy w warunkach zagrożenia zdrowia lub życia, ponieważ realizacja zadań produkcyjnych na ogół jest niemożliwa bez omijania przepisów BHP albo nadmiernego wysiłku. Ten feudalny model stosunków międzyludzkich zmieniała w pewnym stopniu Solidarność przekłamując we wspólnym działaniu bariery psychologiczne.

27. Przemieszczenia ludności, związane z koncentracją przemysłu dokonywały podziały na miejscowych, dojeżdżających i mieszkańców hotelów robotniczych, a częsta rotacja budzi nieufność i utrudnia nawiązywanie kontaktów. Załogi, poza tym rozbite są politycznie na uprzywilejowanych oraz pozostałych - traktowanych podejrzliwie lub wrogo, w zależności od stopnia podporządkowania i lojalności. Zjawisko to pogłębiła rozpasana niesprawiedliwość stanu wojennego...

=====

Redaguje kolegium.

Druk - Wolna Drukarnia Polowa, ogródki pracownicze im. Miczurina

Styczeń 1983

=====